

De Balans

Oktober 2023 - Jaargang 45 nummer 1

Herfst editie

De mailing van de voorzitter heeft effect gehad.

Van diverse kanten stroomde materiaal voor de Balans binnen. Zoveel zelfs dat er wat achter de hand gehouden kon worden voor het Kerstnummer in december!

John gaat weer verder met zijn analyses van gambieten, Kees schaakt weer in de openlucht en Peter laat weer zien dat Rode Lopers kunnen combineren.

Roel gaat ons dit seizoen wijzer maken op het gebied van eindspelen. Zijn eerste bijdrage doet veel beloven...

Tenslotte laten Jens, Henk D. en Jacco ons meegenieten van hun analyses.

Veel leesplezier gewenst!

Jos Heesen

redactioneel

Colofon

De Balans is het clubblad van UCS De Rode Loper en verschijnt minimaal 4x per jaar.

Kopij kun je sturen naar :
redactie@ucsderodeloper.nl

Redactie en vaste schrijvers:

- Peter Das
- Jos Heesen
- John Temming
- Kees Volkers

Voor meer informatie over UCS De Rode Loper:

www.ucsderodeloper.nl

waar ook ons forum te vinden is.

UCS De Rode Loper is opgericht op : **25 november 1930.**

Ereleden van de club zijn :

- Nico van Harten
- Jan Polders
- Jan Prins

Inhoud:

- Liefde en het schaakbord 03
- Mr. X 05
- Het Vierde 06
- Steenmetz-Hageman 08
- Rode Lopers combineren 10
- Gambietje hier, gambietje daar 12
- Schach im Freien 17
- Welk eindspel houd ik over 20
- Het Eerste KNSB 27
- Zak 's ff door 30
- Oplossingen 34

Liefde en het schaakbord

chat.openai.com

Opnieuw heb ik AI een kort verhaal laten schrijven en vertalen. Nu was de opdracht: "Schrijf een kort verhaal over een liefdesaffaire, waarbij de vrouw werd gewonnen middels een schaakpartij.

Dit is het geworden:

In een schilderachtig klein café in het hart van een bruisende stad, voelden twee zielen zich tot elkaar aangetrokken te midden van de geur van vers gezette koffie en de zachte melodie van jazzy deuntjes. Sarah, een getalenteerde kunstenares met een innemende glimlach, bezocht het café vaak om inspiratie op te doen voor haar schilderijen. Aan de andere kant van de kamer zag ze een man die David heette, een raadselachtige figuur met een intelligentie die haar nieuwsgierigheid opwekte.

David, een briljante wiskundige met een passie voor schaken, zat aan een tafel met een versleten schaakbord voor zich. Zijn doordringende blik leek de wereld om hem heen met een diepe diepte te analyseren. Sarah kon niet anders dan geïntrigeerd raken door deze mysterieuze vreemdeling, alsof een onzichtbare draad hen door de kamer verbond.

Op een regenachtige middag kwam het noodlot tussenbeide en bracht ze samen. Sarah, die haar schetsboek stevig vasthield om het tegen de regen te beschermen, strompelde het café binnen op zoek naar beschutting. Als bij toeval stond ze naast Davids tafel en observeerde het spel waar hij mee bezig was. De schaakstukken dansten over het bord in een betoverende symfonie van strategie. Nieuwsgierigheid kreeg de overhand en Sarah verzamelde de moed om te vragen: 'Vind je het goed als ik kijk?'

David verbrak even zijn geconcentreerde concentratie, keek op en ontmoette haar blik. Een warme glimlach krulde zijn lippen toen hij antwoordde: "Helemaal niet. Doe alsjeblieft met me mee." Sarah ging op de stoel tegenover David zitten, haar ogen gefixeerd op het zich ontvouwende gevecht op het schaakbord. Naarmate het spel vorderde, werd Davids passie voor schaken duidelijk. Hij legde de fijne kneepjes van het spel met wel-sprekendheid en gratie uit, en Sarah merkte dat ze gefascineerd raakte door zijn woorden en voelde een groeiende band tussen hen. Dagen werden weken en het schaakbord werd hun toevluchts-oord. Sarah, hoewel onervaren in het spel, ontwikkelde een grote

interesse en nam gretig de lessen van David in zich op. Ze ontmoetten elkaar regelmatig en deelden gelach, intellectuele debatten en verhalen over hun leven buiten de cafémuren. Elke schaakpartij die ze speelden leek een onuitgesproken begrip met zich mee te dragen, een intieme dans die boekdelen sprak in de stilte tussen de zetten.

Terwijl hun vriendschap bloeide, begon David te beseffen dat zijn liefde voor Sarah de grenzen van louter vriendschap had overschreden. Zijn hart verlangde naar meer, maar hij wist niet zeker of zijn gevoelens beantwoord waren. Met elke beweging die ze op het schaakbord maakten, hoopte hij de diepte van zijn emoties over te brengen.

Op een noodlottige avond, toen de regendruppels langs de ruiten kletterden, deed David een gewaagde zet. Met een sprankeling in zijn ogen vroeg hij aan Sarah: "Wil je nog een laatste spelletje met me spelen? Een spelletje waarbij de inzet hoger is?"

Nieuwsgierigheid vermengd met een vleugje anticipatie knikte Sarah, geïntrigeerd door de intensiteit in zijn stem. De schaakstukken dansten nog een keer, maar deze keer doordrenkte elke beweging een nieuwe betekenislaag. Elk stuk werd

een metafoor voor hun onuitgesproken verlangens en de geheimen die hun hart bezat. Toen de laatste zet naderde, aarzelde David even, zijn blik strak op die van Sarah gericht. Het was een gewaagde zet, een die mogelijk tot een nederlaag zou kunnen leiden, maar hij had zijn hart op het spel gezet, in de hoop dat Sarah de diepte van zijn genegenheid zou begrijpen.

Sarah, haar hart bonzend, herkende de betekenis van zijn verhuizing (letterlijke vertaling van 'move'). Met een tedere glimlach stootte ze zachtjes haar eigen stuk aan, wat betekende dat ze zijn onuitgesproken verklaring aanvaardde. Op dat moment vervaagde het schaakbord tot onbeduidendheid, want hun harten hadden de weg naar elkaar gevonden.

Hun liefdesrelatie bloeide op, gevoed door gedeelde passies, intellectuele stimulatie en de diepe band die ze hadden gesmeed door het schaakspel. Terwijl ze hand in hand liepen, terwijl het café naar de achtergrond verdween, realiseerde Sarah zich dat liefde soms op de meest onverwachte plaatsen te vinden was - een zachte streling op een schaakbord die leidde tot een leven lang zetten in hun eigen prachtige levensspel.

Mr. X

Herman van de Ploeg

Van 2 tot en met 9 juli werd het Nederlands Kampioenschap Schaken gehouden in stadion Galgenwaard in Utrecht. Anish Giri won.

Samen met Jan Jansen ging ik een dagje kijken. Er was de mogelijkheid

om tegen de geheimzinnige Mr. X, de gehelmde, in zwart-wit geblokt pak gehulde schaker te spelen. Daar had Jan wel zin in. Uiteraard speelde hij zijn favoriete Nijlpaard, maar helaas, Mr. X won.

Op dit moment van schrijven weet ik nog steeds niet wie Mr. X is.

4de haalt Ping Pong Poedel Punt *Arnold van Gelder*

Gelukkig kende ik het hermetisch afgesloten schoolgebouw in Hoograven, omdat ik 10 jaar lang Schafeltennisarbitreren ben geweest, waarvan 7 jaar op deze locatie. Ik mocht meeliften naar binnen met de Tai-Chi-club die boven in de sporthal hun kata's draaiden. (Helaas hadden wij, vooral ik, daar tijdens de wedstrijd direct zicht op, maar die afleiding ebde gelukkig weg).

Op de zolder van het cleane gebouw aangekomen, tref je dan het clubhuis van de UTTC aan: de Uteregse Ping Pong Club. Hier waan je je meteen in het bruine café Van Wegen uit Wijk C, met een prachtige toog en dito barman Sjef!
Die sfeer past ook prima bij de gemoedelijke spelers van De Damrakers.

Dat aardige mensen achter het schaakbord kunnen muteren tot de bloeddorstigste creaturen is desalniettemin bekend, maar niet minder jammer.
Ondanks het forse Elo-verschil van 137 per bord, bood Ons Vierde toch dapper tegenstand. Het mocht zelfs een vol punt mee naar huis nemen; een bordpunt welteverstaan. De

chronologie van de strijd was als volgt.

21:55

Het was op bord 2 voor Kees Volkers een vreemde gewaarwording dat hij iedereen van de tegenstander kende – inclusief de nieuwe eerstebordspeler Ger Hageman – maar de helft van zijn eigen teamgenoten niet (nou ja, hij was invaller). Hij vond het leuk dat-ie tegen ping-pong Simon mocht, maar Gribling speelde natuurlijk wel een dubbele thuiswedstrijd, en hij had ook nog wit. Met het ratingverschil daarbij opgeteld en dat Kees een gambiet speelde, was de ondergang niet meer te voorkomen.

22:03

Bord 4 was voor Henk van Lonkhuyzen, die het met zwart tegen onze ex Marco Plantema mocht opnemen. Henk had al een slecht voorgevoel bij de wedstrijd in de Brede School De Hoge Raven. Als kenner van het Romeins verleden van Nederland wist hij dat deze school boven op de Limes staat. Uit archeologisch onderzoek blijkt dat 2000 jaar geleden op deze plek (of in de directe nabijheid) waarschijnlijk een fort met een heel contingent soldaten uit verre landen heeft gestaan. De gekleurde lijnen op de foto (met op de achtergrond de

school) geven de loop van de Romeinse weg weer. De Damrakkers bleken waardige opvolgers van deze vroegere bewoners, en hakten ons (barbaren) als ware Romeinse soldaten meedogenloos in de pan. Ook Henk had niet zoveel in te brengen. Een verzachtende omstandigheid is dat zijn tegenstander bijna 300 elo punten meer bleek te hebben. Over de partij kan ik kort zijn. Ik kwam in een stelling terecht die ik niet kende; een verdienste van de tegenstander natuurlijk. Bij analyse achteraf bleek dat er weinig aan de hand was geweest als ik rond de 10de zet de centrum pionnen had afgeruild. Maar ja, het ging anders. De tegenstander deed steeds kleine zetjes om zijn stelling te verbeteren en drukte mij in zo'n 25 zetten van het bord. Jammer, maar helaas!

22:54

Op bord 1 speelde Jens Steenmetz (1724) tegen de – van Paul Keres gekochte – doorgewinterde Ger Hageman (1884) en hield hij het tot het laatst dapper vol! Hierna/onder volgt zijn eigen verslag:

22:55

Onze Simon Steier moest het op bord 6 afleggen tegen onze (maar nu ff niet) Gert-Jan van Oostenbrugge.

22:56

Aan het 5^e bord werd de eer gered door Mathijs Haerden, die bij een 5-0 stand hun captain Ernst Timmer verschalkte.

Eerste Externe partij

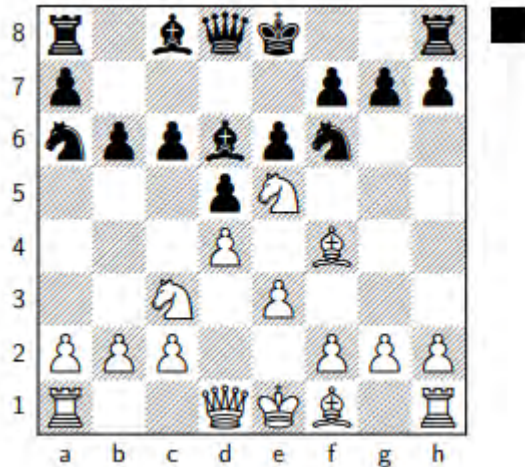

Dit is het verslag van mijn eerste externe partij, tegen P.C.A. de Damrakkers 1. Ik speelde de Jobava London met wit.. 1. d4 ♖f6 2. ♗c3 d5 3. ♙f4 e6 4. ♗b5 ♗a6 5. e3 c6 6. ♗c3 b6 Tot nu toe een typische Jobava London partij. Vanaf 6...b6 was ik uit theorie.

7. ♗f3

Ik wil mijn paard graag op e5 krijgen om druk te zetten op c6 en om te voorkomen dat zwart de zwart-veldige lopers kan afruilen.

7... ♙d6 8. ♗e5

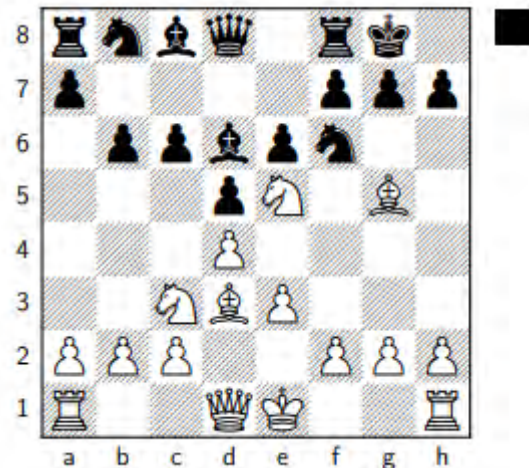
8... ♗b8

Zwart verdedigt c6 met zijn paard. Merk op dat zwart hier niet heel veel opties heeft. De variatie 8... ♗b7? overwerkt de loper en verliest een pion (8... ♗b7? 9. ♗xc6 ♗xc6 10. ♗xd6 ♗xd6 11. ♗xa6). De zet 8... ♗c7 verdedigt de pion niet, maar

creëert wel een tegenaanval (8... ♗c7 9. ♗xc6 ♗xf4 (zwart kan hier

niet het paard pakken: 9... ♗xc6?? 10. ♗b5) 10. exf4 ♗xf4).

9. ♙d3 O-O 10. ♙g5

Hiermee wil ik voorkomen dat zwart kan ontwikkelen. Het paard op b8 kan namelijk vooralsnog niet bewegen, omdat dit de pion op c6 verliest, en de witveldige loper heeft ook nog geen goede plek om naartoe te gaan. Daarnaast kan mijn sterke paard op e5 nog niet afgeruild worden, omdat het zwarte paard op f6 gepend staat.

10... h6

Zwart probeert de penning op te heffen door mijn loper aan te vallen, maar ik ben nog niet van plan om mijn loper weg te zetten:

11. h4

De loper is erg giftig! Als zwart de loper pakt met 11... hxg5, dan moet zwart het stuk direct weer teruggeven om niet mat te gaan (en

daarmee zijn de problemen nog niet voorbij...).

11. ... c5 12. ♖f3 ♜bd7

In deze positie twijfelde ik over wat ik meer waard vond: mijn loperpaar of een slechte pionnenstructuur voor zwart. Ik koos voor het laatste.

13. ♜xd7 ♜xd7 14. ♜xf6 ♖xf6

15. ♖xf6 gxf6 16. ♜b5 ♜ad8

(16. ... ♜c8? 17. ♜c6 ♜b8 18.

♜b5 en zwart verliest materiaal.)

17. a4

Met 17.a4 probeerde ik de damevleugel open te breken.

Achteraf gezien had ik graag de witte lopers afgeruild met 17. ♜xd7.

17. ... ♜c8 18. dxc5 bxc5 19. a5

Mijn idee was hier om na 19...a6, de zet 20. ♜c6 te spelen. Ik dacht dat mijn loper altijd nog kon ontsnappen naar a8, maar dit was een misrekening. Ik zag dit gelukkig voordat ik 20. ♜c6 speelde.

19. ... a6 20. ♜e2

(20. ♜c6 ♜c7 21. ♜e2 ♜d6 22.

♜a8 ♜d7 23. ♜b7 ♜b8)

20. ... d4 21. ♜e4

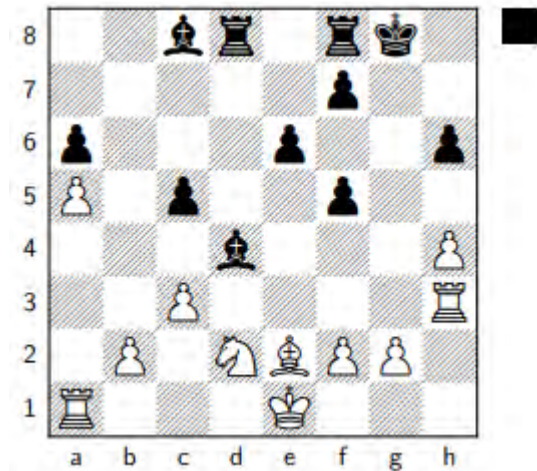
Een tegenaanval.

21. ... ♜e7 22. ♜h3?!

Mijn idee was om de toren te activeren, e3 te verdedigen en dreigingen te creëren aan de koningskant. Ik had echter onderschat hoe snel zwart het loperpaar hier kan activeren.

22. ... f5 23. ♜d2 ♜f6 24. exd4

♜xd4 25. c3??

Een blunder. Mijn tegenstander vond een mooie tactiek om een pion te winnen. Met 25. ♜c4 had ik aanzienlijk betere kansen gehad. Vanaf hier ging het snel bergafwaarts. Desondanks was het een leuke en leerzame partij.

25. ... ♜xf2+ 26. ♖d1 f4 27. ♖c2

e5 28. ♜hh1 ♜f5+ 29. ♖c1 ♜e3

30. ♜d1 ♜xd2! 31. ♜xd2 ♜d8 32.

♜xa6 ♜xd2 33. b4 ♜a2+ 34. ♖d1

♜g4+ 0-1

Rode Lopers Combineren – aflevering 45

Peter Das

Een nieuw seizoen en een nieuw geluid! Dat wil zeggen, een nieuwe naam. Die ene letter hebben we als een slangen huid van ons afgeworpen, want wie schaakt er nu nog christelijk. Maar helemaal kwijt zijn we hem niet, want Rode Lopers blijven Combineren.

De Combinatierubriek geeft zijn *C* niet zomaar prijs, tenzij er iemand met een welluidend alternatief komt, natuurlijk. Inzendingen zijn welkom, maar stuur dan wel meteen even een stelling mee die geschikt is voor deze rubriek. Over inzendingen gesproken, die kwamen deze keer van Almer Toby en van recordinzender Peter Hoogakker. Almer en Peter, bedankt!

De oplossingen lopen op in moeilijkheidsgraad. De eerste twee oefeningen zijn relatieve inkoppers. Daarna wordt het snel pittiger.

Heb jij, net als Almer en Peter, in een van je recente of minder recente partijen een mooie combinatie gespeeld of gezien en lijkt jou een vermelding in De Balans ook leuk, stuur ze dan met oplossing bij voorkeur in pgn of FEN formaat

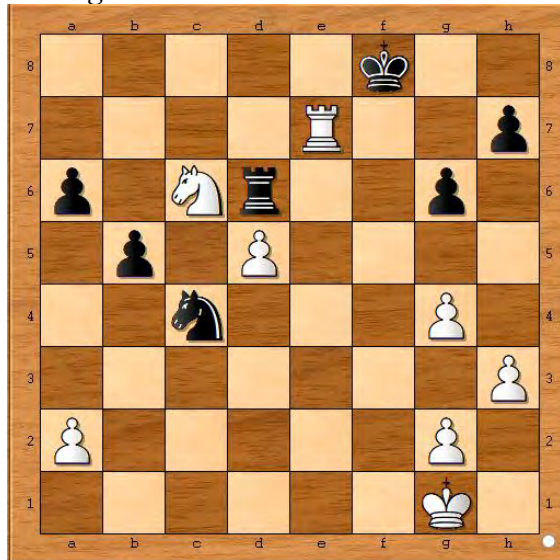
(een screenshot gaat ook wel lukken) op naar

drlcombinaties@gmail.com.

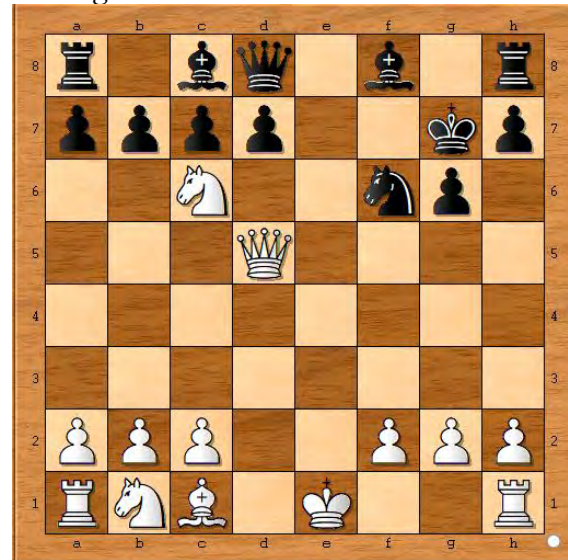
Fragmenten uit internetpartijen zijn ook welkom, mits ze zijn voorzien van naam of *nickname* van tegenstander, type partij (snelschaak, rapid, correspondentie, etc.) en gespeelde datum. De mooiste ervan worden opgenomen in *Rode Lopers Combineren*.

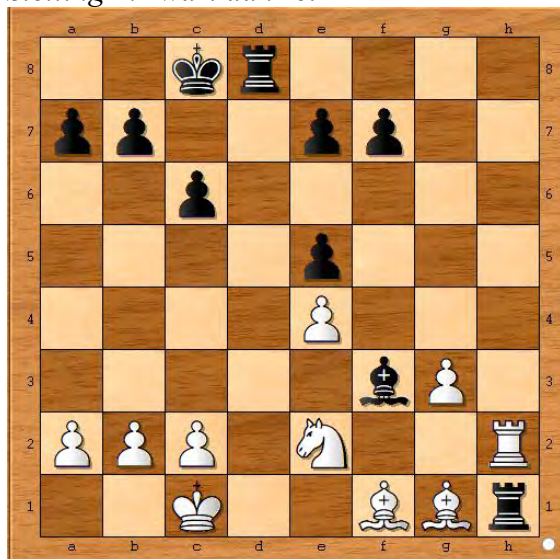
Stelling 1: zwart aan zet

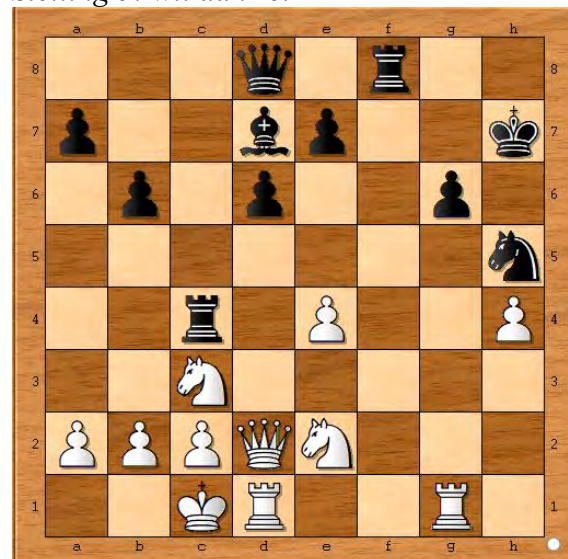
Stelling 4: wit aan zet

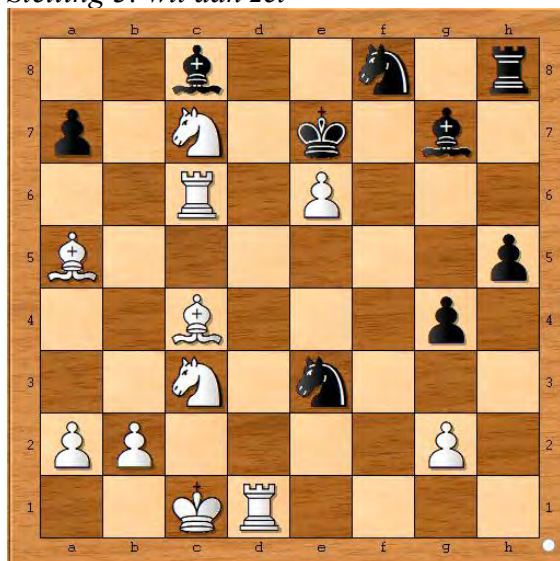
Stelling 2: zwart aan zet

Stelling 5: wit aan zet

Stelling 3: wit aan zet

Stelling 6: zwart aan zet

Gambietje hier, gambietje daar (3) Lettisch gambiet (1)

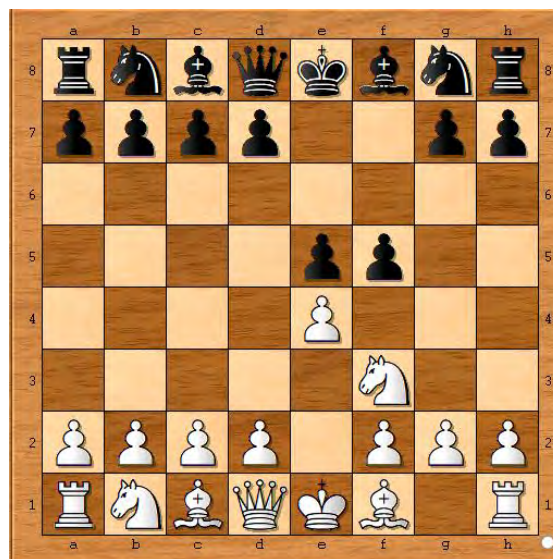
John Temming

In deze serie wil ik je meenemen in de wereld van gambieten die ik de afgelopen eeuwen met succes en soms met minder succes heb gespeeld.

Ik geef deze “geheimen” prijs omdat ik het zou leuk zou vinden als er iemand door deze serie gambieten met plezier en succes gaat spelen. In dit artikel het nogal vergeten **Lettisch gambiet**. Staat als dubieus bekend maar is zeker nog speelbaar naar mijn mening, ook in lange partijen.

Het Lettisch gambiet is, zoals zoveel openingsnamen, niet genoemd naar de eerste speler die dit regelmatig gespeeld heeft. Het was al in begin 1600 bekend onder de naam Greco tegengambiet. Maar een aantal Lettische spelers, waaronder Karlis Betins als belangrijkste, deden in het begin van 1900 een aantal belangrijke ontdekkingen die de speelbaarheid voor zwart verhoogden. Daarna is het officieel omgedoopt naar het Lettisch gambiet.

De uitgangspositie is
1.e4 e5 2.Pf3 f5?!

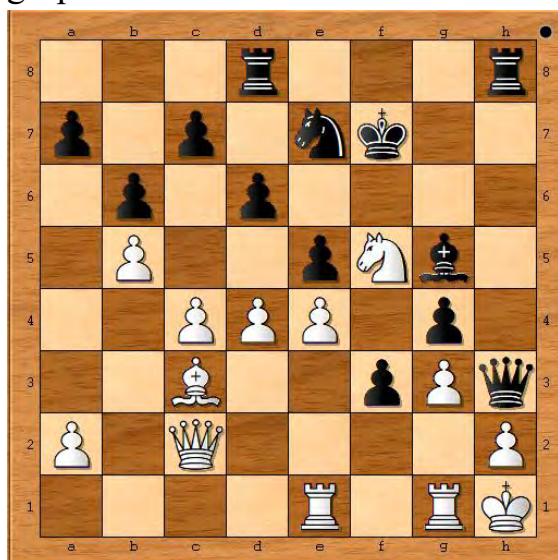
Het verrassingseffect is bijna altijd vrij hoog, geschikt voor vluggertjes maar zeker ook voor lange partijen. Ik speelde dit ook regelmatig tegen sterke clubtegenstanders die dan meestal wel wonnen, maar dat had vaak meer met het al aanwezige krachtsverschil te maken dan de opening zelf.

De keuze is reuze en dat maakt het ook voor wit lastig als ie het niet of nauwelijks kent. Van mijn eigen partijen die ik nog heb kunnen vinden op zolder, stuk of 30, antwoordde de helft met 3.Pxe5, wat zo'n beetje ook de hoofdvariant is. De andere antwoorden zijn 3.d3?!, 3.Pc3!?, 3.Lc4! (maar moet je veel theorie voor kennen anders ga je er af) 3.d4!? en 3.exf5.

3.d3?!

Met zo'n passieve zet blaas je geen dubieuze opening om. Na zetten als 3...Pc6 4.Pc3 d6 (of ...Pf6 5.exf5 d5!) 5.Le2 Pf6 staat zwart prima en kan het alle kanten op. In een partij tegen Jaap Versluys (feb 2001) met deze variant kwam ik met zwart in onderstaande geladen stelling waar Jaap het foute 31.Tae1 heeft gespeeld.

Zie je wat ik speelde?

3.Pc3!?

Dit is de zgn Mlotlowski variant, een Amerikaanse meester, ook rond begin 1900 actief. Hij heeft weer vele ontdekkingen in het Lettisch voor wit gedaan waardoor de Letten weer aan de bak moesten. Op zich ook een listige zet want je kan nu via omwisseling ook andere openingen in zoals de Philidor (3...d6), Drie Paardenspel of Jaenisch/Schliemann,

een neefje van het Lettisch (1.e4 e5 2.Pf3 Pc6 3.Lb5 f5)

Ik speelde een leuk miniatuurtje tegen Arnold in okt 1999(!)

1.e4 e5 2.Pf3 f5 3.Pc3 Pc6 4. Lb5

En nu zitten we dus in het Jaenisch/Schliemann.

4...Pf6 5.Lxc6 dxc6 6.d3 fxe4

7.Pxe5 Dd4 8.Pc4 exd3

Zwart staat hier al beter, maar

Arnold had gewoon de geïsoleerde pion moeten accepteren met 9.Dxd3.

9.Pe3?! Ld6 10.Pe2?! Db4+!

11.c3?? dxe2!

En de stukken gingen na 20 zetten weer in het doosje. De theorie beveelt 3...fxe4 aan maar ben daar zelf geen fan van. Tegenwoordig zou ik i.p.v. 3.Pc6 eerder d6 spelen en verder rustig ontwikkelen.

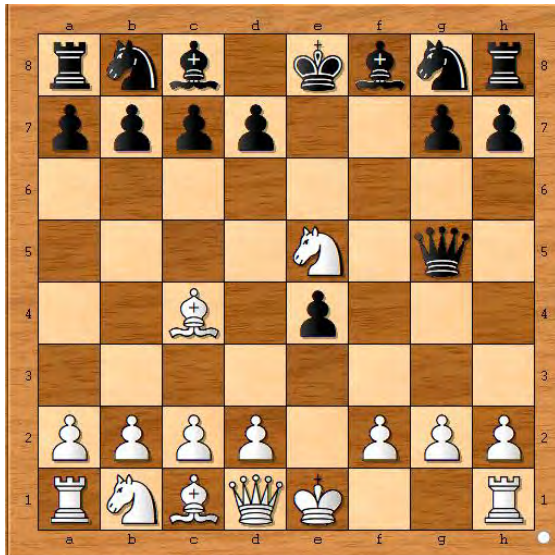

3.Lc4!

Vind ik persoonlijk de mooiste voorzetting, alleen in de zeldzame gevallen dat ik Lettisch tegen me kreeg (alleen Mart Renders bij mijn weten, misschien nog iemand anders...) ging niemand ooit op de hoofd variant in. Mart speelde stevast 4...d5 (Svedenborg) wat een goede variant is voor zwart.

3.Lc4! fxe4 4.Pxe5 Dg5!

Dit is de variant waar de oude meesters van smulden! En nieuwe liefhebbers uiteraard ook. Gek genoeg is dit ook de oudste variant van het Lettisch, al bekend in 1471!

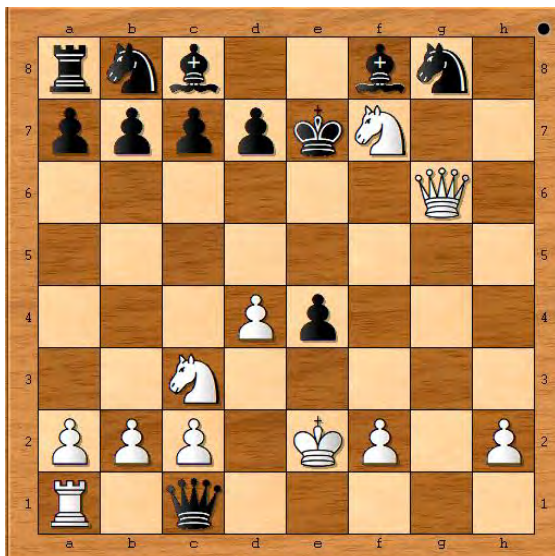

Als je denkt dat dit al redelijk crazy is, geef ik je nu de hoofdvariant (van Paul Keres die vele correspondentie partijen speelde in zijn jonge jaren)

5.d4 Dxc2 6.Dh5+ g6 7.Lf7+ Kd8 8.Lg6! Dxc1

9... c6 is wellicht nog iets veiliger, maar wat is veilig in deze variant...

10.Pf7+ Ke8 11.Pxh8+ hxg6 12.Dxg6 Kd8 13.Pf7+ Ke7 14.Pc3!

De pointe van de laatste zet is dat de zwarte dame nergens meer op de

diagonaal c1/h6 kan bewegen. Is erg tricky allemaal. Toch geeft mijn engine nog geen -1 voor de positie. Menselijkerwijs is het om duizelig van te worden.

Er zijn maar drie spelers geweest die deze variant ooit tegen me gespeeld hebben. Kees, Hans Nijland en Abderrahim. Ik vermoed dat de eerste twee zich hadden voorbereid (maar verloren toch... 😊), maar met Abderrahim heb ik meerdere clashes gehad, maar helaas kan ik die partijen niet meer vinden. Een paar keer flink klop gehad en een paar keer dik gewonnen is wat me bijstaat.

3.d4!?

Op zich een interessante, vrij ongewone keuze. Er zijn wat leuke varianten voor wit, maar houdt wel in dat er een stuk geofferd zou moeten worden. De zet d4 en de offers komen uiterst zelden voor en gaat te ver om dit allemaal in één artikeltje te plaatsen. Op zich hoeft zwart zich geen zorgen te maken in deze variant :

3.d4 fxe4 4.Pxe5 Pf6 5.Lg5 d6.

En ook niet als

3.d4 fxe4 4.Pxe5 Pf6 5.Le2 d6

6.Pc4 Le6

wordt gespeeld.

3.exf5

Is dus na 3.Pxe5 het meest voorkomende antwoord op 2...f5.

Zwart kan het beste nu

3...e4

spelen waardoor wit 3 logische keuzes heeft :

A) 4.De2,

B) 4.Pd4 en

C) 4.Pe5.

A) 4.De2

Niet het sterkste antwoord, maar ook hier kan een interessante stelling bereikt worden.

4...De7 5.Pd4 Pf6 6.Pc3 c5!

Niet 6...d5?! omdat wit dan het paard op e6 kan nestelen.

7.Pdb5 d5 8.d3

g4!? is ook mogelijk)

8...a6

en de meest voorkomende reflex van wit zal 9.Pa3 zijn en zwart staat goed. Beter is 9.dxe4! axb5 10.e5 d4! 11.exf6 Dx2+ 12.Pxe2 Lxf5 waar zwart goede compensatie heeft voor de pion.

B) 4.Pd4 Pf6

Het simpelste. Df6 is ook een goede mogelijkheid, maar die lijnen zijn redelijk ingewikkeld en vergen nogal wat studie.

5.d3 c5 6.Pb3 De7! 7.d4 exd4

8.Pxd4 Pc6 9.Pc3 De5 10.Le3 Lb4

Zwart heeft hier goed spel voor de pion naar mijn mening. Tevens is de

stelling nog vol gevaar voor beide partijen, iets wat zwart ook wil. (toch?)

C) 4.Pe5

Het beste. En misschien wel de variant waarop potentiële gambietsspelers die het nu lezen wellicht afhaken...

4...Pf6

Dg5 is ook een optie maar daar geloof ik niet zo in.

5.Le2 d6 6.Lh5+ Ke7

De koning is een sterk stuk, die redt zich wel hier.

7.Pf7 De8!

En hier wordt het echt leuk, Wit kan kiezen tussen

a) 8.Pc3 of

b) Pxd8.

a) 8.Pc3 Pxd8 9.Pd5+ Kxf7

10.Dxd8 g6 11.fxd6 Kg7! 12.Pxc7

De5 13.Dxe5 dxe5 14.Pxa8 Ld6.

Het stof is wat opgetrokken en naar mijn mening heeft zwart hier compensatie. Het paard wordt opgehaald, en zwart heeft het loperpaar.

b) 8.Pxd8 Dxd8

Niet met het paard omdat wit met 9.d3 en snelle rochade profiteert van de open stelling.

9.Dxd8 Pxd8 10.g4 Pf6 11.Tg1.

Het direct doorduwen met 11.g5 en dan 12.g6 bevrijdt het paard nog niet

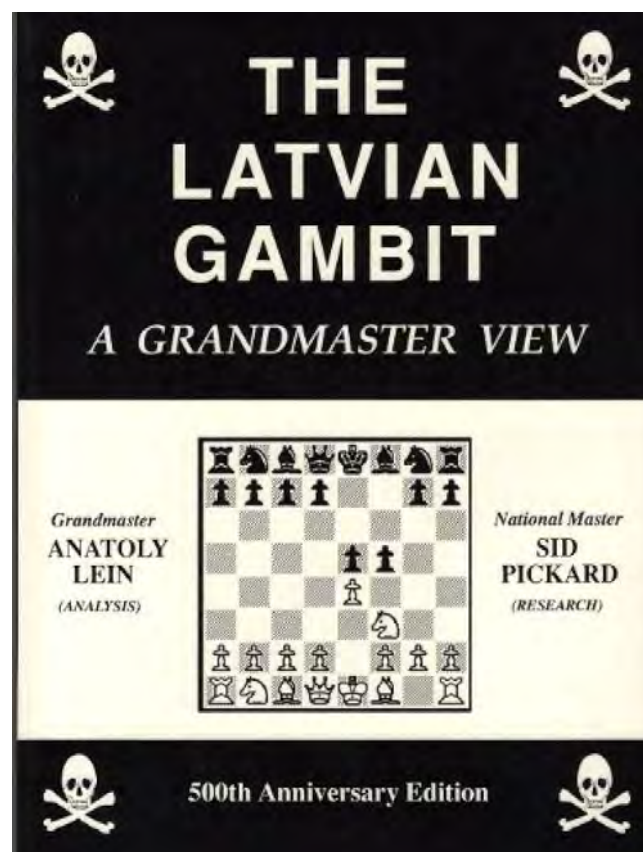
omdat na 11...Ph5 12.g6 h6 het wel op f7 kan komen maar dan vervolgens nog niet naar een veilig veld springen. Een leuke voortzetting hier zou kunnen zijn:
11...Pxf4! 12.Txf4 .Lxf5 13.Tf4 Ke6! 14.Pc3! g5 15. Txe4+ Lxe4 16.Pxe4 Lh6! 17.d3 Pd7 18.Lxg5 Lg7
 en het kabbelt naar remise toe.
 Uiteraard was dit een partij uit een thematoernooi.

In verband met de te halen deadline worden de varianten van 3...Pxe5 in de volgende aflevering behandeld.

Overigens is het Lettisch niet een gambiet wat intuïtief aanvoelt, zit

best wel werk in. Als je dit wilt spelen raad ik aan een goed boek hierover te kopen. *Latvian gambit* van Lein en Pickard is een fantastisch boek om mee te beginnen. Daarna zou je de 3 delige bijbel van Diepstraten kunnen overwegen aan te schaffen. En op het bord analyseren, niet lui de engine aandoen.

Ik speelde 31...Pxf5 en kondigde na 32.exf5 mat in 3 aan met
 32...Dxh2+!! 33.Dxh2 Txf2+
 34.Kxh2 Th8#. Vond Jaap niet zo leuk toen...

Schach im Freien - IJzendijke

Kees Volkers

Op de Markt in IJzendijke, oud vestingstadje in Zeeuws Vlaanderen, staat een beeld van Maurits van Nassau, gezeten op een bank achter een schaakspel. Het is gemaakt door Guido Metsers en in 2004 onthuld ter herinnering aan de inname van IJzendijke door Prins Maurits in 1604.

In de beschrijving lezen we dat Maurits een meester was in het nauwgezet voorbereiden van zijn militaire en politieke handelingen en zetten. *'Geen wonder dat hij een liefhebber van het schaakspel was'*. (KV: is dat zo? Ik weet het niet). Niettemin: de schaakstukken stellen figuren voor die verbonden zijn met de daden van Maurits.

Maar nu naar de achtergrond. Daar zien we een uitspanning: *Le Cachot*. De Vlaamse krant Het Laatste Nieuws kopte in december 2014: *'Ex-verdachte Kasteelmoord opent bistro Cachot'*. En vervolgde: *'Nederlander Evert de Clercq (51), ooit verdacht in de Kasteelmoord, opent in zijn dorp IJzendijke bistro 'Cachot', een knipoog naar zijn tijd in de cel. Zo serveert hij vooral Kasteelbier. 'De schrik van Zeeland', 'te slim om gevat te worden' en 'hoog op de criminele ladder': de reputatie*

van de beruchte IJzendijkenaar blijkt net zo gewiekt als zijn laatste marketingzet, waarmee De Clercq ook Vlaamse klanten wil lokken. Voor de ramen van het zaakje plaatste De Clercq tralies. *'Best gezellig, toch?'*, grijnst hij. *'Liefst 72 dagen zat ik vorig jaar onschuldig in de cel, alle frustraties van die twee maanden zitten in de bistro verwerkt'*. We zien ook een gevelsteen met De Gelaarsde Kat. Vroeger zat hier een schoenwinkel. De kat kreeg van De Clercq een gestreept boevenpakje en een zware kogel rond de poot. *'Het logo van de zaak'*, volgens de Clercq. Wie nu in IJzendijke komt zal mogelijk nog wel het lichtbord van Kasteelbier aan de gevel treffen, maar geen bistro meer. Op 20 april 2018 kopte de PZC (Provinciale Zeeuwsche Courant): *'Evert de C. kwam er jarenlang mee weg, maar draait nu toch de cel in'*.

Wat was nu die kasteelmoord?

In 2012 verdween in Vlaanderen de eigenaar van kasteel Carpentier te Wingene: Stijn Saelens. Later werd hij in een bos dood aangetroffen in een kuil met een kogelgat in zijn long. Schoonvader, dorpsdokter Gyselbrecht, bekende later de opdracht tot de moord te hebben gegeven. Motief was incest.

De moord kreeg enorme aandacht in de Vlaamse media. Al spoedig werd duidelijk dat Nederlanders achter de uitvoering zaten.

De PZC in 2018: 'Ze traptten er niet in, de rechters in het proces rond de Kasteelmoord, en gaven hem 27 jaar cel. Zijn houding, zijn spot met justitie, zijn ontkenningen - ze werkten dit keer tegen Evert de C. uit IJzendijke. De mazen in het net bleken te klein. Dit keer wel'.

Politie en justitie hadden al meerdere keren onderzoek gedaan naar de handel en wandel van De C., die in IJzendijke een florerende growshop runde. Zijn bedrijf werd gezien als de spil tussen een groot aantal

hennepkwekerijen in Zeeuws-Vlaanderen en het Belgische grensgebied.

Nadat hij door een aantal figuren uit de Balkan verrot was geslagen veranderde zijn woning en bedrijf in IJzendijke in een ware vesting.

In 2013 werd De C. voor het eerst opgepakt voor betrokkenheid bij de Kasteelmoord. Na enkele maanden kwam hij vrij wegens onvoldoende bewijs. Als reactie opende De C. aan de Markt in IJzendijke een café dat hij provocerend het Cachot noemde en waar hij Kasteelbier verkocht. Juni 2015 plukte een arrestatieteam De C. uit Het Cachot aan de Markt in IJzendijke vanwege betrokkenheid

bij de Kasteelmoord. De C. bleef ontkennen, maar werd in 2018 veroordeeld tot 27 jaar onvoorwaardelijk. In hoger beroep werd dit uiteindelijk 20 jaar.

Over de huiveringwekkende praktijken in het vriendelijke IJzendijke: zie of beluister wikipedia 'Kasteelmoord' en diverse documentaires en podcasts via NPO, VPRO en VTM (effe googelen).

Welk eindspel houd ik over?

Roel de Lange

Aflevering 1

Inleiding

Vroeger was alles beter. Computers zijn soms wel handig, maar afgebroken partijen bij het schaken, dat was toch ook wel wat.

In het nieuwe boek *Endgame Strategy* (New in Chess 2022), een compleet gemoderniseerde en geactualiseerde versie van de klassieker van Mikhail Shereshevsky uit de jaren '80 van de vorige eeuw, wordt aandacht besteed aan het verschil tussen de oude eindspelen gebaseerd op analyses na het afbreken van partijen, en de nieuwe eindspelen die moeten worden uitgespeeld achter het bord, zonder de mogelijkheid dat secondanten de waarheid van een stelling helemaal gingen uitpluizen waarna de grootmeester na enkele dagen weer terugkeerde achter het bord en de partij ofwel tot een einde bracht, ofwel na tientallen zetten opnieuw afbrak.

Het meest klassieke voorbeeld is waarschijnlijk de beroemde partij Timman-Velimirovic in het

interzonetoernooi (die had je toen nog) van 1979, waarin secondant Ulf Andersson de heldenrol vervulde met zijn nachtelijke analyses, waarmee hij Jan Timman aan de winst in die partij hielp.

Het ging om een berucht eindspel van Toren tegen Loper (met ieder nog een pion), waarin volgens de toen geldende inzichten wel winst mogelijk was, maar niet binnen 50 zetten. Velimirovic ging daarom vol zelfvertrouwen dit eindspel in, maar Andersson en Timman vonden in vele uren analyseren een winstweg die de schrijvers van de eindspelboeken (met name de Fransman André Chéron met zijn standaardwerk)¹ niet hadden gezien.

Velimirovic speelde heel goed, maar Timman won. Wie 'Timman-Velimirovic' googlet, vindt als een van de eerste hits een artikel van Herman Grooten uit 2013 op Schaaksite, waarin hij het eindspel uitgebreid behandelt. Aanbevolen!

Het afbreken

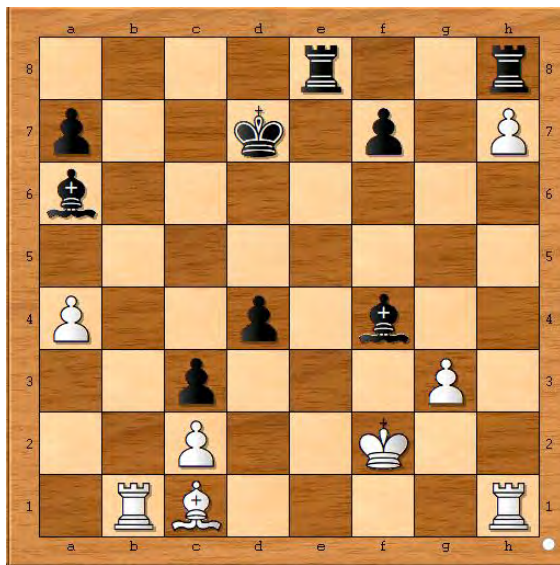
Als partijen kunnen worden afgebroken kun je thuis in alle rust het mogelijke vervolg bekijken, en zie je soms ook valkuilen die misschien achter het bord niet zo snel gezien zouden zijn. Zoals in een

---

¹ De meest bekende versie daarvan is de Duitse: *Lehr- und Handbuch der Endspiele*.

voorbeeld dat ik uit mijn archief opdook.

Het is uit de partij RdL-Paul Janse van 14 januari 1986 uit de interne competitie van schaakclub Max Euwe/Morphy (MEMO), waarin de zwartspeler kort voor het afbreken een fout maakte (35. ... Lxf4 ?). Wit is aan zet.

Na uitvoerige huisanalyse door beide partijen ging de partij twee weken later als volgt verder:

36 Lxf4

De afgegeven zet.

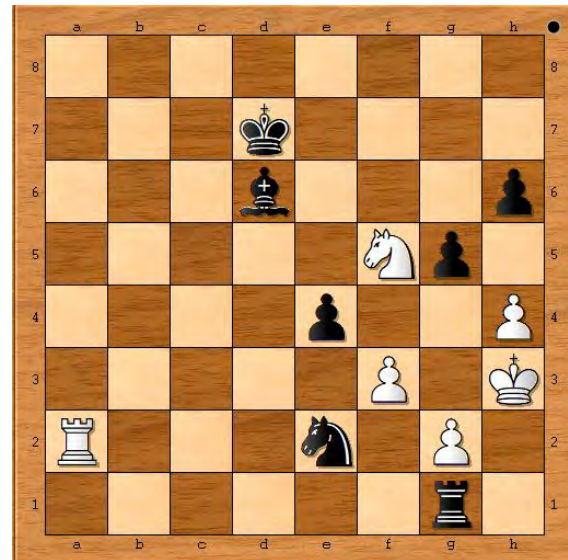
36...Te2 37 Kf3 f5 38 Tb8 Txc2 39 Le5 !

Hier kun je makkelijk over het hoofd zien dat het na 39. Txh8 Lb7 mat is.

39...Tb2 40 Txh8 1 - 0.

Het tweede voorbeeld – ook uit eigen praktijk - laat precies het omgekeerde zien. Het is uit de partij Kees Maas – RdL, MEMO intern 20

november 1984, waarin na idiote verwickelingen en vliegende tijdnood (de Fischer-klok met increment bestond nog niet) werd afgebroken in de volgende voor zwart gunstige stelling:

Wit had net zijn 41^e zet gedaan, (41.Kh3). Na 40 zetten kreeg je in die tijd een uur tijd erbij voor de volgende 20 zetten, maar de partij werd hier afgebroken. Zwart moest een zet afgeven (aan de wedstrijd-leider, in een gesloten envelop), en nam een half uur de tijd om eens rustig na te denken.

Twee weken later werd de partij hervat. De wedstrijd-leider opende de envelop en voerde de afgegeven zet uit.

41...h5.

Wit gaf meteen op. Hij had natuurlijk thuis ook gezien dat het mat onvermijdelijk is (zij het dat het

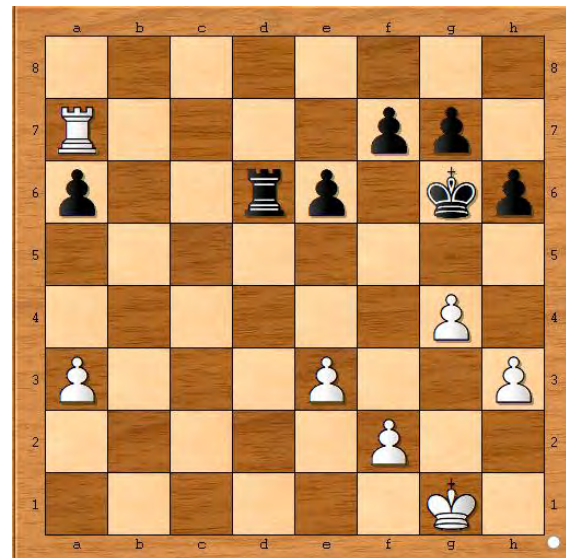
nog 9 zetten duurt omdat wit nog allerlei schaakjes kan geven: 42. Ta7 Kd8 43. Ta8 Kc7 44. Ta7 Kb6 45. Tb7! Ka6! 46. g3 exf3 47. Tb6! Kxb6 48. Kh2 Lxg3 49. Pxxg3 Tg2 en mat op de volgende zet: 50. Kh3 g4 of Kh1 Pxxg3).

Als wit het paardoffer aanneemt is het meteen uit: Txe2? Th1 mat.

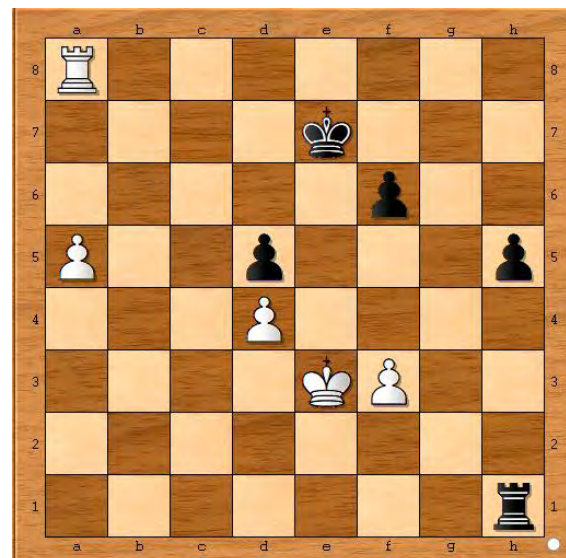
Shereshevsky en de torens

Tja, zo ging dat vroeger. Kom daar nog eens om. Vroeger kon ook de eenvoudige amateur dingen rustig thuis uitzoeken, tegenwoordig moet alles achter het bord worden uitgespeeld en dat is ook voor de sterkste professionals behoorlijk lastig. De ongelukken die dan kunnen gebeuren zijn berucht, en Shereshevsky geeft er een paar opmerkelijke voorbeelden van.

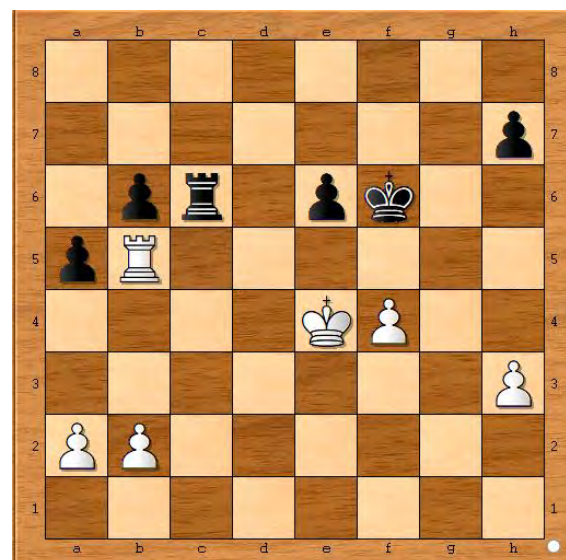
Zijn boek begint met 5 diagrammen uit partijen van elite-grootmeesters. Allemaal uit hetzelfde toernooi. Speel ze rustig na, en probeer te bedenken wat je zelf gedaan zou hebben. In de komende afleveringen van deze eindspel-serie wil ik ingaan op het belang van eindspeltraining. Verschillende soorten eindspelen – veel voorkomende en minder frequente maar curieuze – zullen dan de revue passeren. Maar eerst de partijvoorbeelden uit *Endgame Strategy*.

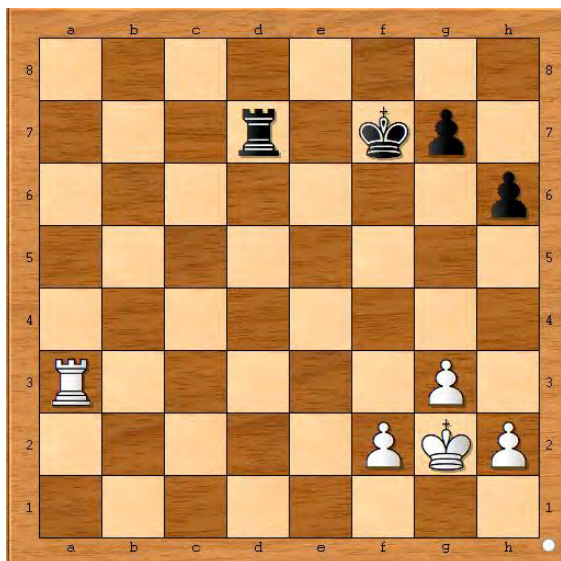
1. (So-Vidit)

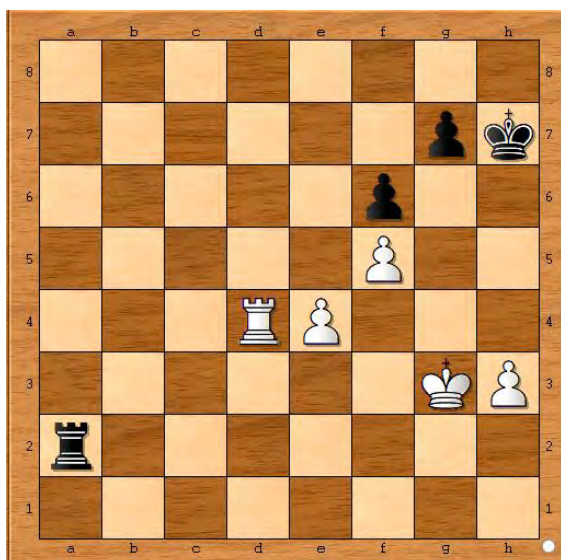
2. (Xiong-Duda)

3. (Ding Liren-Firouzja)

4, (Yu Yangyi-Vitiugov)

5. (Dominguez Perez-Wang Hao)

Die eindspelstellingen nrs. 1-5 zijn allemaal volgens Shereshevsky potremise (*‘absolutely drawn’*, p. 16). Toch won wit in alle 5 partijen. Daar moet wel aan worden toegevoegd dat het in stelling 1 (So-Vidit, Khanty-Mansyisk 2019) nog 62 zetten duurde voordat wit de buit binnen had.

De diagramstelling in die partij ontstond na de 31^e zet van wit (31. Ta7), en er volgde:

31. ... Kf6 32. h4 Tc6 33. Kg2 g5 34. Kg3 gxh4 35. Kxh4 Kg6 36. a4 Tc2 37. Kg3 Tc6 38. a5 Kf6 39. e4 Kg6 40. f3 Kf6 41. Kf4 e5 42. Kg3 Kg7 43. Ta8 Kh7 44. Td8 Kg7 45. Ta8 Kh7 46. Kf2 Kg7 47. Kg2 Tc2 48. Kg3 Tc6 49. Ta7 Kf8 50. Kf2 Kg7 51. Kg2 Tc2 52. Kg3 Tc6 53. Td7 Kf8 54. Td5 Te6 55. Tc5 Ke8 56. Kh4 Kf8 57. Kh5 Kg7 58. Gg5 hxxg5 59. Kxg5 Th6 60. Kf5 Tf6 61. Kxe5 Txf3 62. Tc6 Th3 63. Kd5 Td3 64. Kc5 Te3 65. Kd4 Ta3 66. Txa6 Ta1 67. E5 Td1 68. Kc5 Tc1 69. Kd5 Td1 70. Kc6 Te1 71. Tb6 Txe5 72. a6 Te7 73. Tb7 Te6 74. Kb5 Te5 75. Kb6 Te6 76. Ka5 Te5 77. Tb5 Te7 78. Tc5 K g6 79. Kb6 ff5 80. Aa7 Te8 81. Kb7 Kg5 82. Tc8 Te7 83. Kb8 Txa7 84. Kxa7 Kf4 85. Kb6 Ke3 86. Te8 Kd3 87. Tf8 Ke4 88. Kc5 f4 89. Kc4 Ke3 90. Kc3 f3 91. Te8 Kf2 92. Kd2 Kf1 93. Ke3 1-0.

Pas zwarts 62^e – Th3 – was eigenlijk problematisch, waarna wit met 63. Kd4 meteen groot voordeel kon behalen. Na de gespeelde zet, 63. Kd5, zit zwart overigens ook om een goed antwoord verlegen.

In stelling 2 (Xiong-Duda, Khanty-Mansyisk 2019) ontstaan na wits 44^e

zet 44. Ta8, duurde het nog maar elf zetten voordat wit het volle punt kon bijtekenen. Er volgde:

44. ... Kd7 45. a6 Kc7 46. Tf8 Ta1 47. Txf6 h4 48. Kf4 h3 49. Th6 Th1 50. Ke5 Kb8 51. Th7 h2 52. Kxd5 Tf1 53. Txx2 Txf3 54. Tb2 Ka7 55. Ta2 Tf8 1-0

Stelling 3 (Ding Liren – Firouzja, Khanty-Mansyisk 2019) was ontstaan na de 34^e zet van zwart. Het vervolg:

35. Kf3 d6 36. Kg4 Tc6 37. h4 Td6 38. b3 Kg6 39. a4 Kf6 40. Kf3 Tc6 41. Ke4 Td6 42. Th5 Kg6 43. Tg5 Kf6 44. Tb6 Tc6 45. f5 exf5 46. Txf5 Kg6 47. h5 Kh6 48. Kd4 Kg7 49. Tg5 Kh6 50. Td5 Kg7 51. Td7 Kh6 52. Tb7 Tf6 53. Kc4 Tf4 54. Kb5 Kxh5 55. Txx7 Kg5 56. Tb7 ! Tb4 57. Ka6 Txb3 58. Txb6 Td3 59. Kxa5 Kf5 60. Ka6 Ke5 61. a5 Td7 (?) 62. Tc6 Kd5 63. Kb6 Td8 64. a6 Tb8 65. Kc7 Ta8 66. Kb7 1-0

Stelling 4 (Yu Yangyi-Vitiugov, Khanty Mansyisk 2019) ontstond na de 40^e zet van wit (Txa3) : het vervolg was

40. ... Td2 41. Ta5 g6 42. g4 g5 43. Kg3 Kg6 44. Ta6 Kg7 45. f3 Td3 46. Ta8 Tb3 47. Ta5 Kg6 48. Ta7 Tc3 49. Ta6 Kg7 50. Ta8 Tb3 51. Ta5 Kg6 52. Ta6 Kg7 53. Te6 Ta3 54. Kf2 Ta2 55. Te2 Ta3 56. Te3

Ta2 57. Kg3 Tb2 58. h4 Ta2 59. Te7 Kg8 (?) 60. hxg5 hxg5 61. Te5 1-0

Stelling 5 (Dominguez Perez – Wang Hao, Khanty Mansyisk 2019) ontstond na de 52^e zet van zwart (...Ta2). Gaat u er even voor zitten, want de partij is nog maar net over de helft, hij duurt nog tot en met zet 102.

53. Td3 Te2 54. Kf3 Th2 55. Kg4 Tg2 56. Tg3 Ta2 57. Kf4 Tf2 58. Ke3 Ta2 59. Kd4 Ta4 60. Kd5 Ta5 61. Ke6 Ta6 62. Kf7 Ta7 63. Kf8 Ta8 64. Ke7 Ta7 65. Kd6 Ta6 66. Kc5 Ta5 67. Kc6 Te5 68. Tg4 Kg8 69. Kd6 Kh7 70. Tf4 Kg8 71. Th4 Kf7 72. Tg4 Kg8 73. h4 Kh7 74. h5 Te8 75. Kd5 Te5 76. Kd4 Te7 77. Tg6 Tf7

Beter was het logische Td7

78. Kd5

Wit profiteert niet; met het moeilijk te vinden 78. h6 !! kan hij doorbreken: 78. ... gxh6 79. Kd5 ! Tf8 80. Ke6! Te8 81. Kxf6 Txe4 82. Tg7 Kh8 83. Te7! +-)

78...Tf8

Zwart laat opnieuw wits h6! Toe.

79. Ke6

En wit ziet het opnieuw niet.

79...Ta8

En nog een keer...

80. h6

Drie maal is scheepsrecht.

**80...Ta6 81. Kf7 Ta7 82. Ke6 Ta6
83. Ke7 Ta7 84. Kd8**

84. Kd6 zou iets actiever en sterker zijn.

84...Ta8

En nu was 84. ... gxf6 iets minder kansloos.

85. Kc7

Wit zou met 85. Ke7 de zwarte toren van veld e8 afhouden, en dan kan op Ta7 een tocht via d6 volgen, zou je denken; maar in plaats van 85. ...

Te8 ? is 85. ... gxf6 ! veel beter omdat de zwarte h-pion dreigt te gaan rennen, en zwart op de damevleugel schaakjes kan blijven geven.

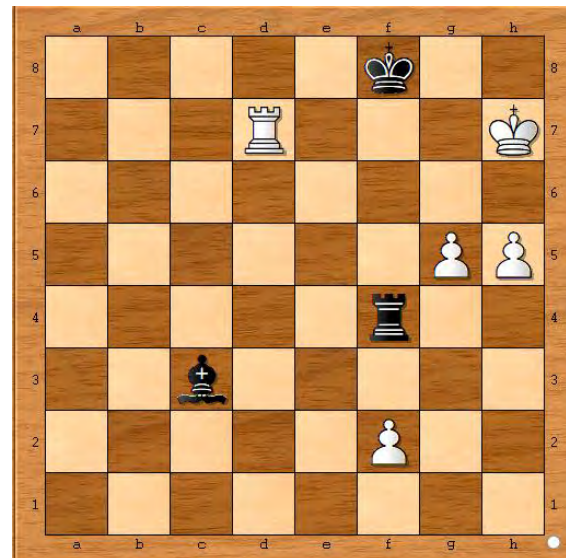
85...Te8 (?) 86. hxg7

Tja, te lang gewacht... nu loopt wit er dwars doorheen.

86...Kg8 87. Txf6 Txe4 88. Tg6 Te1 89. Kd6 Tf1 90. Ke6 Te1 91. Kf6 Th1 92. Ke6 Te1 93. Kf6 Th1 94. Ke7 Ta1 95. f6 Ta7 96. Ke6 Ta6 97. Kf5 Ta5 98. Kg4 Ta4 99. Kh5 Ta5 100. Tg5 Ta7 101. Tc5 Kh7 102. Tc8 1-0

Begin dit jaar kwam daar nog een heel mooi voorbeeld bij.

Ding Liren – Parham Maghsoodloo, Wijk aan Zee 15.1.2023 (Tata Steel ronde 2), stelling na de 48^e zet van zwart:

Een eindspel waarvan commentatoren Peter Svidler en Laurent Fressinet op Chess24 zeiden dat ze er geen touw aan vast konden knopen, en dat ze ook niet begrepen waarop de oordelen van de *engines* gebaseerd waren. Er zijn ook vast niet zoveel voorbeelden van eindspelen met deze materiaalverhouding (en deze specifieke pionformatie). Kortom, typisch een eindspel waar je vroeger in de analyse van een afgebroken stelling dagenlang naar kon gaan zitten turen. Een beetje vergelijkbaar met Timman-Velimirovic, zoals gezegd de *locus classicus* van dit soort analyses.

De partij tussen Ding en Maghsoodloo ging als volgt verder:

49. Td3

Van de computer krijgt deze zet een vraagteken, en hierna is de partij ook moeilijk meer te winnen. Waarom?

Laten we eerst kijken naar de pion op f2. Kan wit die pion nog op de een of andere manier verdedigen? Gezien het feit dat zwart op 2 manieren het veld f6 controleert is het niet waarschijnlijk dat wit op wat voor manier dan ook met zijn toren op f6 zou moeten proberen te komen. Dus resteert alleen een verdediging vanaf de 2^e rij. Laten we even aannemen dat dit inderdaad de winst binnen bereik houdt. Hoe kan de witte toren op de tweede rij belanden? Alleen door eerst de loper te verjagen, want de directe weg via veld a7 gaat niet werken (49. Ta7? Txf2). Dus: 49. Tc7! Volgens Smallfish nog steeds winnend, als volgt: 49. ... Le5 50. Tc8 Ke7 51. Tc5 La1 52. Tc1 Lb2 53. Tc2 en daar zijn we. Maar dan? Na 53. ... Tf5 54. Kg6 Tb5 55. h6 Le5 56. Tc4 Tb6 57. Kh7 Kf7 58. f4 kan wit eindelijk de f-pion opspelen en daarmee een pionformatie vormen die klaarstaat om door te stomen. Dan nog steeds zou ik zeggen: speel dit maar eens uit op een eindspel-avond van de schaakclub; het staat niet vast dat wit dit altijd wint, ook al geeft de computer een finke plus voor wit.

Na 49. Td3 verdedigde zwart zich taai, en de partij eindigde op zet 72 in remise:

49. ...Tf7 50. Kg6 Tg7 51. Kh6 Tc7 52. f4 Tc6 (Kf7 is iets beter) 53.

Kh7 (? g6!) Tc7 54. Kg6 Tc6 55. Kh7 Tc7 56. Kh6 Tc6 57. g6 (nu wel!) Lf6 58. Ta3 Tc8 59. Ta6 Lc3 60. Ta7 Kg8 61. Kg5 Tc5 62. Kg4 Tc6 63. Td7 Lb2 64. Td8 Kg7 65. Td7 Kg8 66. Kg5 Tc5 67. Kh6 Lf6 68. Tf7 Tc6 69. Ta7 Td6 70. Ta8 Td8 71. Ta7 Td6 72. Tb7 Td8 73. f5 Td6 74. Ta7 Td8 75. Ta6 Tf8 76. Tc6 Ld8 77. Te6 Lf6 78. Tc6 Ld8 79. Tc6 Lf6 ½-1/2.

Het belang van eindspelkennis is dus enorm toegenomen, maar veel mensen zitten toch vooral op openingen te studeren omdat je anders helemaal niet aan een goed eindspel toekomt. Toch is het vanuit trainingsoogpunt wel raadzaam om de volgorde om te keren, omdat een goed inzicht in eindspelen veel houvast geeft als het gaat om stellingen waarin je al of niet kunt afwikkelen naar een eindspel.

Shereshevsky geeft juist daar heel veel voorbeelden om te laten zien hoe je inschatting van stellingen verandert als je de vraag stelt ‘welk eindspel houd ik over?’.

DRL 1 – Moira Domtoren 2 (KNSB)

Henk Dissel

C00

1707

1599

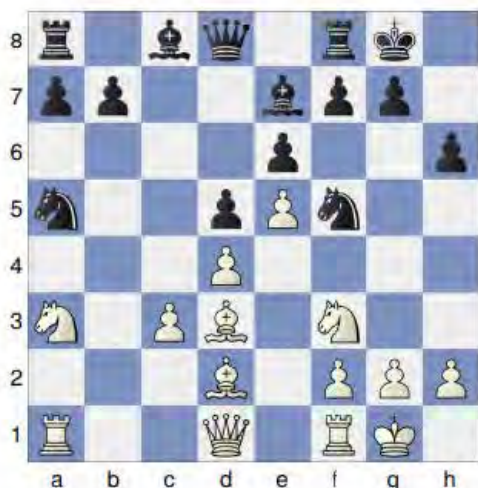
KNSB 4e klasse E 2023/24 (1) 16.09.23
[Henk Dissel]

De Rode Loper - Moira Domtoren 2 1ste ronde KNSB 16 september 2023 De eerste ronde stond direct een belangrijke wedstrijd op het programma. Op papier behoort De Rode Loper samen met Moira 2 tot het rechterrijtje. Dat we ook uit onze slof kunnen schieten bleek wel de slotwedstrijd van het vorige seizoen toen we ruim van kampioen Amersfoort wisten te winnen. De wedstrijd tegen Moira 2 zagen we in elk geval vol vertrouwen tegemoet. Toen ik om half een de zaal binnen kwam hadden Hendrik en Marcel reeds de borden klaargezet. Er was een probleem: het lukte niet de partijen op het scherm te krijgen. In feite lukte het niet live te gaan. Henk was aan het fietsen in Limburg en toen hij tegen de klok van een uur zijn telefoon beantwoordde was het te laat om de borden aan de praat te krijgen. Een tegenvaller. Zeker voor de verslaggever want hij maakt graag gebruik van de partijnotaties na afloop. Mijn eigen partij was als eerste beëindigd. Tegenstander Klaas Ouwens koos voor het Göringgambiet 1.e4 e5 2.Pf3 Pc6 3.d4 exd4 4.c3 Op zet 8 vergat ik een ruil in te lassen en kwam de opening met nadeel uit. Wit speelde weinig ambitieus en na zware stukkenruil werd reeds na 24 zetten remise overeengekomen. Het was nog geen drie uur. Amr's partij verliep dramatisch voor hem. In de opening werd hij verrast en kreeg al spoedig te kampen met een aanval op f7.

Dit kwam hij niet meer te boven. Zo desastreus als zijn partij verliep zo glorieus verliep die van Hendrik. Bram van Reemst mishandelde het Spaans zo ernstig dat hij binnen de 20 zetten zijn koning om kon leggen. Een goede partij van Hendrik. Ook Nonso speelde sterk. Tegen Dies de Dreu won hij een stuk. Hield het hoofd koel en haalde met sterk spel het punt binnen. Dit bracht ons op een comfortabele 2,5 -1,5 voorsprong. Ondertussen was René bezig aan een fantastische partij die echter ook in een 0 kon eindigen als hij zijn alertheid zou verliezen. Thom stond lastig. Marcel in elk geval gelijk. Martijn had een pluspion maar had nog een lastige technische afwikkeling voor de boeg. 4,5 - 3,5 winst leek me niet onwaarschijnlijk mogelijk 5-3. Het liep helaas anders. René bleef op eeuwig schaak steken. (zie partij) Thom rokeerde laat en belandde in een eindspel dat verloren ging. Marcel speelde tegen Marijn Jansen, die 3 dagen later aan onze kant speelde voor de SOS-competitie. Tegen zet 40 verrekende Marcel zich, raakte een stuk kwijt en verloor. Een tegenvaller. Martijn had een dubbeltoreneindspel op het bord. Helaas lukte het hem niet zijn pluspion te verzilveren en eindigde de partij in remise. De wedstrijd ging hierdoor met 4,5 - 3,5 verloren. In ronde 2 waren we vrij. De volgende wedstrijd is 1 november tegen Amsterdam Zuidoost. Een team dat 1 MP heeft en ons de kans moet bieden om de eerste overwinning van het seizoen te behalen. Als het meezit kunnen alle partijen dan live gevolgd worden. 1.e4 e6 2.♘f3 d5 3.e5 c5 4.b4 cxb4 5.d4 ♘c6 6.♙d3 ♗ge7 7.0-0 ♗f5 8.♙e3 [8.c3 Lijkt me een goed alternatief in

deze gambietvariant. Gewoonlijk ruilt zart graag op e3 omdat het paard niet veel andere mogelijkheden heeft.]

8...♙e7 9.a3 bxa3 10.♘xa3 0-0 11.c3 h6 12.♙d2 Nu zwart met ...h6 zijn koningsstelling licht verzwakt heeft wil wit graag zijn loper behouden.
12...♘a5

13.h3

[Sterk is hier 13.g4 ♘h4 14.♘hx4 ♙hx4 15.f4 de witte koning kan naar h1, de toren kan via a2 naar g2 Het lijkt me een mooie aanvalstelling.]

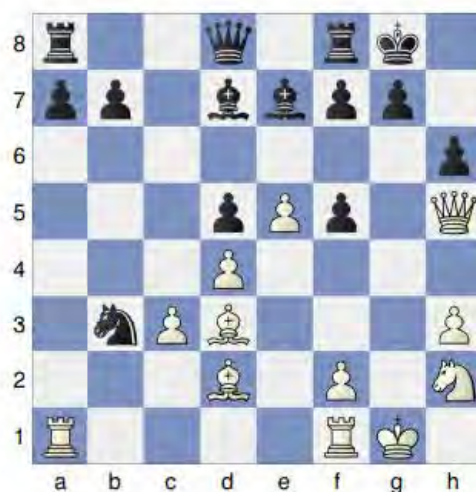
13...♙d7 14.♘h2 ♙xa3 15.g4 ♙e7 16.gxf5 exf5 Ook in deze stelling heeft wit aanvalsmogelijkheden, maar het is minder duidelijk als in de vorige variant. Objectief gezien staat zwart wat beter met zijn pluspion. **17.♚h5**

[Interessant is 17.♙xh6 gxh6 18.♚h5 Zwart doet er verstandiger aan om 17...Db6 in te lassen.]

17...♘b3

(Diagram)

Bewijs het maar! **18.♙xh6 gxh6**
[18...♘xa1 19.♙xg7 ♚xg7 20.♚h1

en zwart moet ♚b6 21.♖g1+ ♚g6 spelen om het mat te pareren. De stelling staat ongeveer gelijk na 22.♙xf5]

19.♚h1 ♙g5 20.f4 ♚h8

21.♘g4 Een prachtige zet, maar helaas niet zo sterk als de torenzet.

[21.♖a2 was een uitstekende zet om de dametoren bij de aanval te betrekken.]

21...fxg4 22.h4 f5 Een erg sterke zet. [De toren was nog steeds taboe 22...♘xa1 23.fxg5 f5 ditmaal zonder

kracht. 24.gxf6 en zwart gaat mat]

23.exf6 ♖e8

[23...♙e8 was nog sterker geweest.

24.♙g6 ♙xg6 25.♖xg6 ♖xf6
en wit blijft beslissend materiaal
achter]

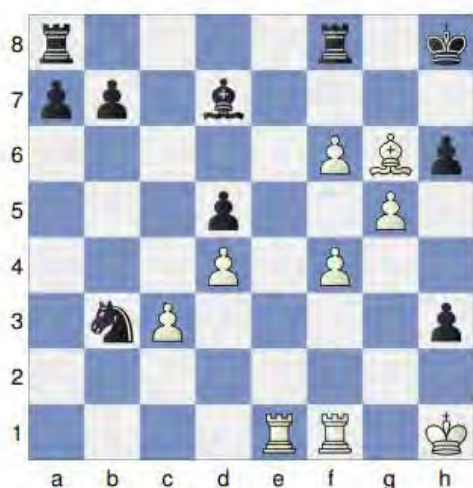
24.♙g6 Nu zwart ...Le8 heeft nagelaten
kan wit de dames op het bord houden.

Zo lijkt het tenminste. **24...♖e3**

De idee achter ...De8. Of eeuwig schaak
of dameruil waarna wits aanvalskracht
drastisch verminderd wordt. **25.hxg5**

[25.fxg5 ♖h3+ 26.♙g1 ♖g3+
met eeuwig schaak.]

25...♖h3+ 26.♖xh3 gxh3 27.♞ae1

De dames zijn dan wel van het bord
maar nu komt de dametoren (eindelijk) in
het spel. **27...♙d2 28.♞e7**

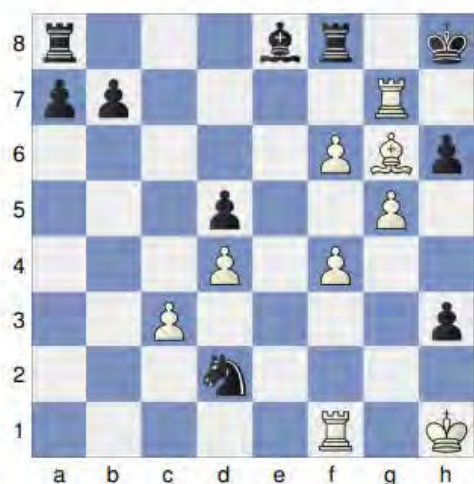
Om vervolgens de koningstoren aan zijn
lot over te laten! **28...♙e8**

[28...♙xf1 29.♞h7+ ♙g8 30.♞g7+

Ook hier heeft wit niet meer dan
eeuwig schaak.]

**29.♞h7+ ♙g8 30.♞g7+ ♙h8 31.♞h7+
♙g8 32.♞g7+ ♙h8**

(Diagram)

33.f5 wit zat in zijn laatste minuten.
Hij besluit alsnog te kijken of er meer in
zit dan eeuwig schaak.

[33.♞e1 was ook mogelijk geweest.

♙xg6 (33...♙e4 houdt de e-lijn

dicht.) 34.♞xg6 ♙f7 35.♞xh6+ ♙h7

dit daarentegen is verliezend

(35...♙g8 36.♞g6+ ♙f8 37.♞h6

♙g8 wederom met remise als uitslag)

36.♞xh7+ ♙xh7 37.♞e7+

en wits pionnen geven de doorslag]

33...♙xf1 34.♞h7+ ♙g8 35.♞g7+ ♙h8

36.♞h7+ ♙g8 37.♞g7+ ♙h8 38.♞h7+

♙g8 Remise. Een fantastische partij met
gedurfd aanvalsspel van wit.

1/2-1/2

Zak 's ff door

Dit jaar was de eerste ZAK waarbij ik aan alle ronden heb meegedaan. Dat begon kwalitatief uitermate teleurstellend met $\frac{1}{2}$ uit 4 . Daarna keerde het geluk.

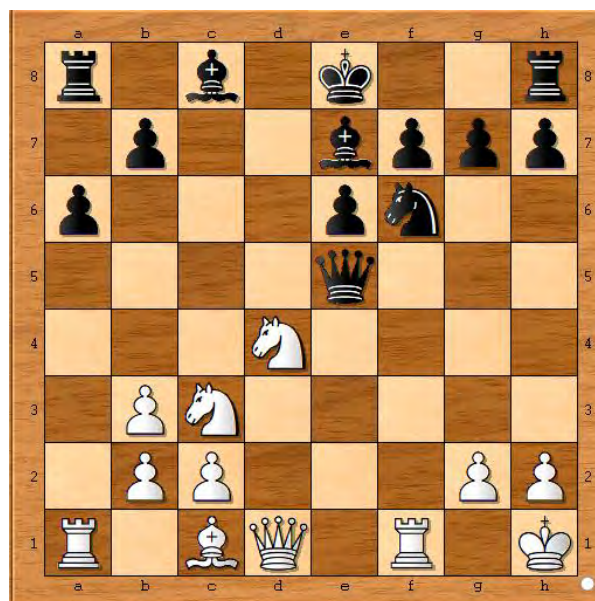
In omgekeerde volgorde wat fragmenten:

De 8e ronde tegen een nu bekende Italiaan. Hij verbaasde mij: hij speelde bijna sneller dan ik, dronk niks en was onmiddellijk weg na de partij, wist het tempo niet, noch hoeveel partijen we zouden spelen en was constant buiten aan het vaper. 't Is hem wel bevallen want twee weken later won hij van Hans N. in de interne.

ZAK 23 -8-2023 ronde 8

{Commentaar tussen accolades is van Fritz.}

1.e4 c5 2. Pc3 e6 3. f4 Pc6 4. Pf3 d6 5. d4 cxd4 6. Pxd4 a6 7. Lc4 Dc7 8. Lb3 Pf6 {Wit is iets beter} 9. O-O Le7 10. Kh1 Pa5 11. e5 Pxb3 12. axb3 dxe5 13. fxe5 Dxe5

Pionoffer voor twee tempi, zeker niet doorslaggevend maar zwart stond altijd al gedrongen en moet zich nu de hele partij zorgen blijven maken, ondanks dat zwart volgens Fritz veel beter komt te staan.

14.Lf4 Dc5 15. Pdb5 e5 16. Lg3

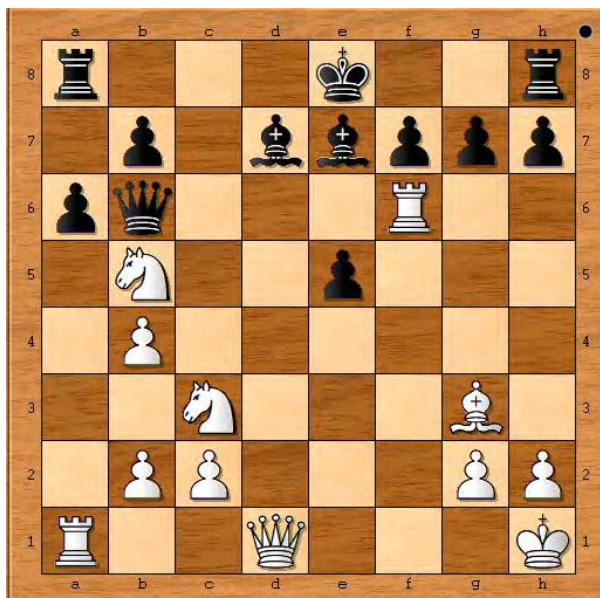
Ik mis hier direct b4 met licht voordeel.

16... Ld7 ?

Er was niks mis met 0-0.

17. b4 Db6 (17... Dxb4 18. Pc7+)

18. Txf6

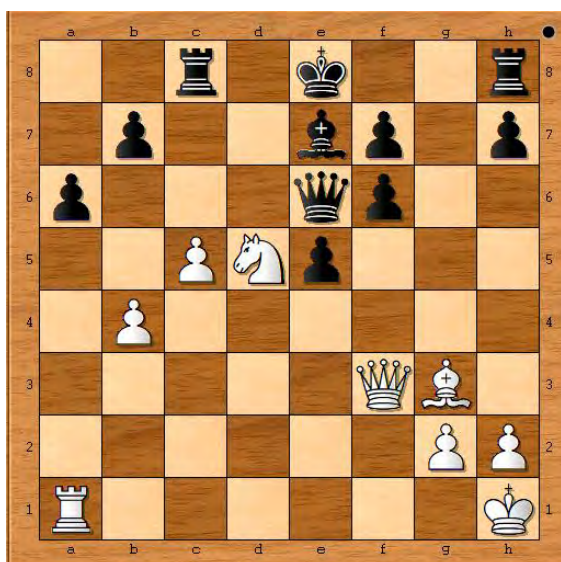
Een goed kwaloffer, met zeldzaam slecht vervolg.

18...gxf6 19. Pa3

Braak 19. Pd5 ! {0.60/25 is de enige weg om voorsprong te houden.}

vanwege d5 mep ik het paard op d5 en maak er geen goed gebruik van.

19... Dxb4 20. Pd5 (te laat) Dd6 21. Pc4 Dc5 22. Pcb6 Td8 23. c4 Le6 24. b4 Dc6 25. Db3 Lxd5 26. Pxd5 Tc8 27. c5 De6 28. Df3

Zwart had verteld dat ie ooit 2000 had gehad. Die scherpte is er vanaf.

Hij staat onder druk, is slecht om stille zetten te beoordelen en grijpt dan terug op zijn reflexen.

28...O-O ? 29. Lh4 Tfd8 ??

29... Tc6 {-2.34/24 en alles is rozengeur en maneschijn voor Zwart. }

30Pxf6+ ?

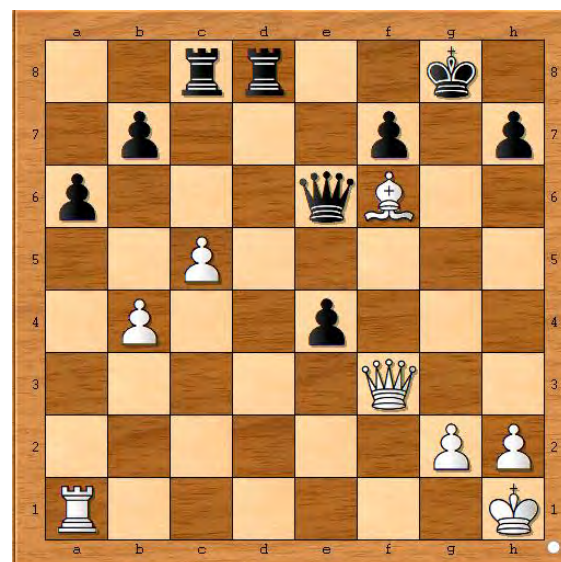
30. Pxe7+ {5.42/24 was de enige winnende zet.} 30...Dxe7 31. Lxf6.

30... Lxf6 31. Lxf6 e4

De beslissende fout {7.63/25}

31...Td5 ! {-1.65/25} 32. Dg3+ Kf8

33. Dg7+ Ke8.

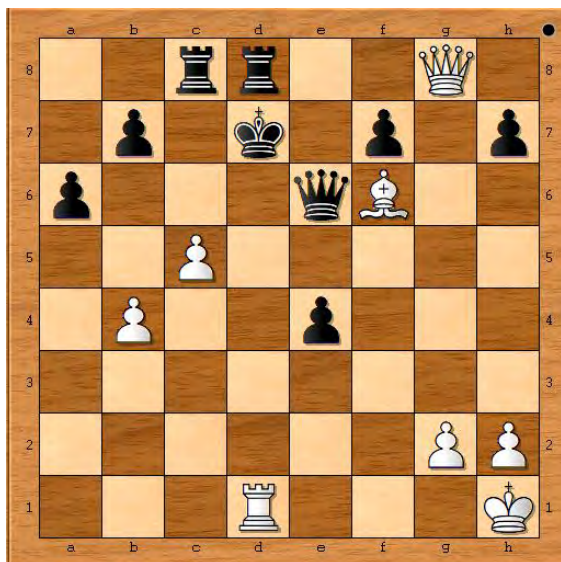

Td5 had de d-lijn beschermd nu wordt de zwarte koning opgejaagd tot het gaatje, de partij speelt zich vanzelf.

32.Dg3+ Kf8 33. Dg7+ Ke8 34.

Dg8+ Kd7 35. Td1+

D-lijn doet zwart het onderspit delven.

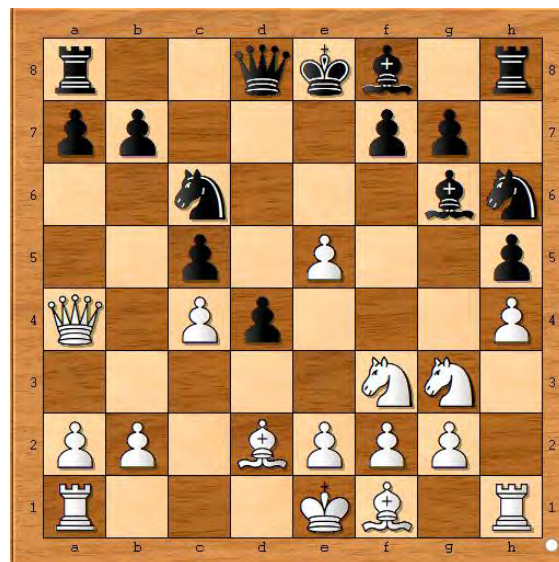

35...Kc7 36. Txd8 e3 37. Txc8+ Dxc8 38 Dxc8 Kxc8 39. Kg1
 {Wit is duidelijk aan het winnen.}
39... Kc7 40. Kf1 Kc6 41. Ke2 Kb5 42. Lc3 1-0

Lennart is niet oud, wel oudgediende bij de ZAK won het jaar daarvoor van mij.

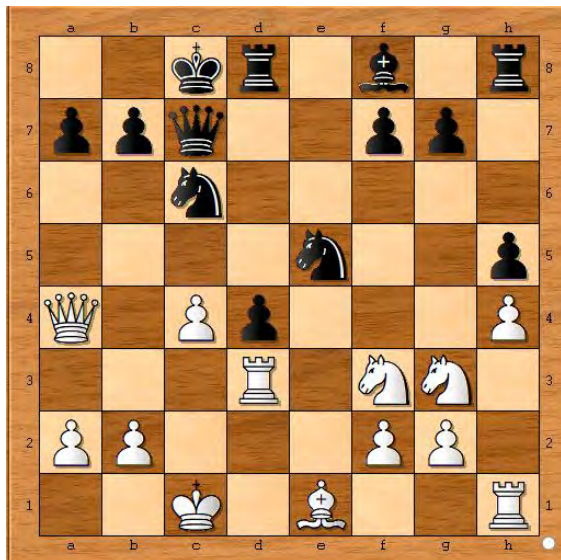
ZAK 16-8-2023 Ronde 7
 {Commentaar tussen accolades is van Fritz.}

1.d4 d5 2. c4 c6 3. Pc3 e5 4. dxe5 d4 5. Pe4 c5 6. Pf3 Pc6 7. Ld2 Lf5 8. Pg3
 {Wit is iets beter.}
8...Lg6 9. h4
 { h5 would be deadly.}
9...h5 10. Da4 Ph6
 {Zwart heeft compensatie.}

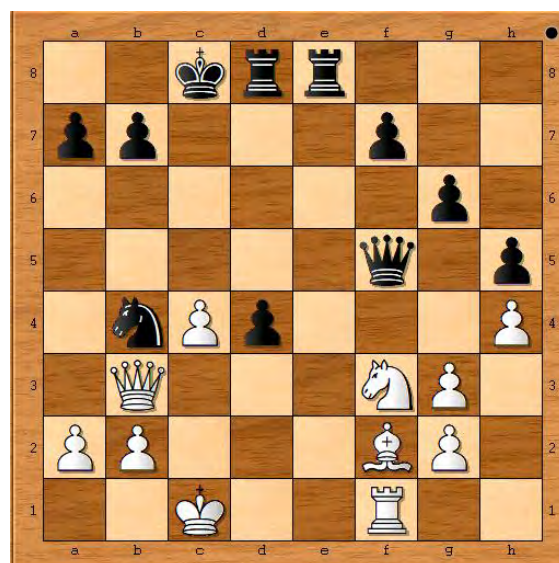
Degenen die mij kennen zullen weten dat ik boeren vaak een sta-in-de-weg vind. Ik heb er eentje geofferd en nu lijkt mijn boer op d4 iets steviger dan wit's boer op e5 . Wit heeft duidelijk moeite met de opening en volgens Fritz sta ik vanaf nu elke zet beter. Da4 pent mijn paard, maar je pent een paard met een dame, dus wie heeft hier voordeel van? Wit gaat door met het verkeerde plan.

11.O-O-O Pg4 12. Le1 Dc7
 Weg van de d-lijn.
13. e3 O-O-O 14. exd4 cxd4
 {Sterke dreiging met ...d3.}
15. Ld3 Lxd3 16. Txd3 Pgxe5

{Zwart is duidelijk aan het winnen.}

25. Db3 Df5+ 26. Kc1

Ik heb geen idee wat Lennart moet spelen en hij helemaal niet. Fritz komt met Tb3, als zwart te enthousiast in de aanval gaat worden de pionnen op a7 en b7 zwaar bedreigd.

17.Dc2 Pxd3+

Du bois est du bois.

18. Dxd3 Ld6 19. Kb1 Lxg3 20.

fxg3 g6 21. Lf2 The8 22. Td1 De7

23. Te1 Df6 24. Tf1 Pb4

Ik speelde hier Qd3 en wit gaf op vanwege het slechte eindspel.

Huiskamervraag welke zet wint hier op slag?. (-20 volgens Fritz)
(antwoord aan het einde van dit artikel of waar de redactie het ook moge plaatsen.)

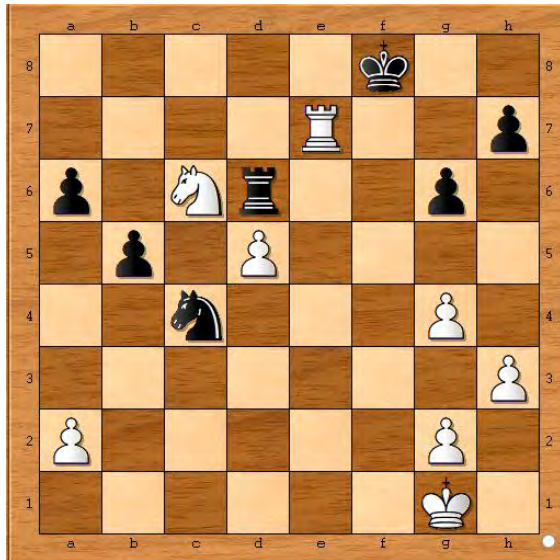

Antwoord op de huiskamervraag: 26..Te2, Pb4 kan niet geslagen worden vanwege Dc2 mat. Txb2 dreig, Pd3 dreigt. Alles verliest snel.

Oplossingen Rode Lopers combineren – aflevering 45

Stelling 1: Wim de Groot – Hans Nijland

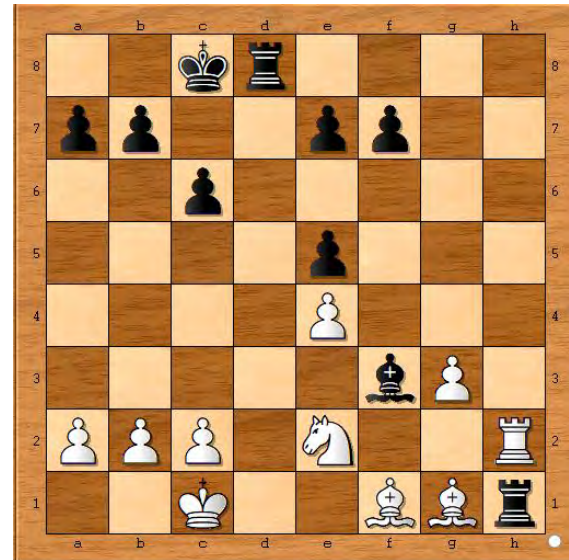
*SOS-competitie De Rode Loper 2 –
Denk en Zet 1, 11 oktober 2023*

Wit heeft net 1.Te1-e7?? gespeeld.
Laten we het maar op tijdnoed
houden, want dit zou een
clubschaker toch eigenlijk niet
mogen overkomen. 1...Txc6 levert
zwart een stuk op en de partij.

Stelling 2: IJntze Hoekstra – Henk Dissel

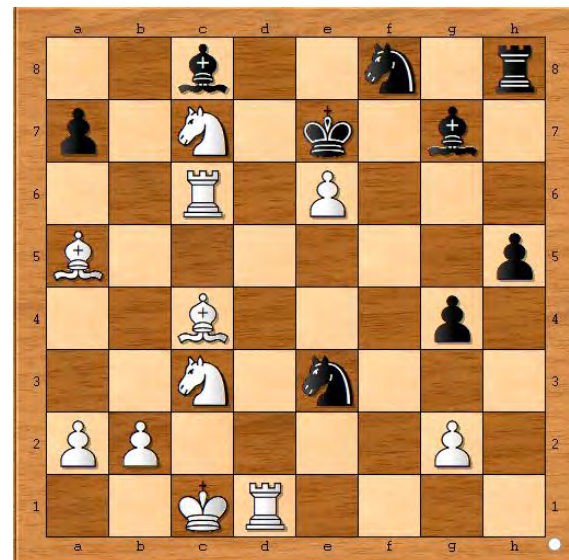
*SOS-competitie, Zeist 1 - De Rode
Loper 1, 20 september 2023*

1...Txc6 en wit kan niet terugnemen
vanwege 2.Pxc6 Td1 Mat!

Stelling 3: Almer Toby – Hein Hoekstra

*Interne competitie Rode Loper, 15
februari 2023*

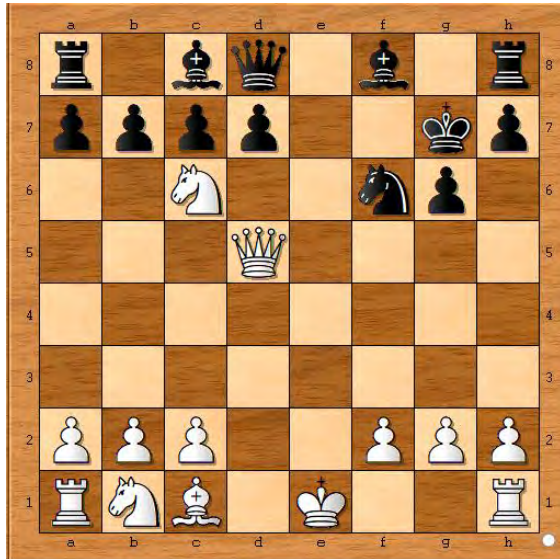

Almer: “Hier heb ik het mat in drie
gemist” 1.Pd5+ (voor het vervolg
maakt het niet uit welk paard)
1...Pxd5 2.Pxd5+ Ke8 3.Txc8 Mat!
Almer wikkelde af met 1.Lb4+ Ook

prima, want het leverde net zo goed een vol punt op.

Stelling 4: Peter Hoogakker – John Temming

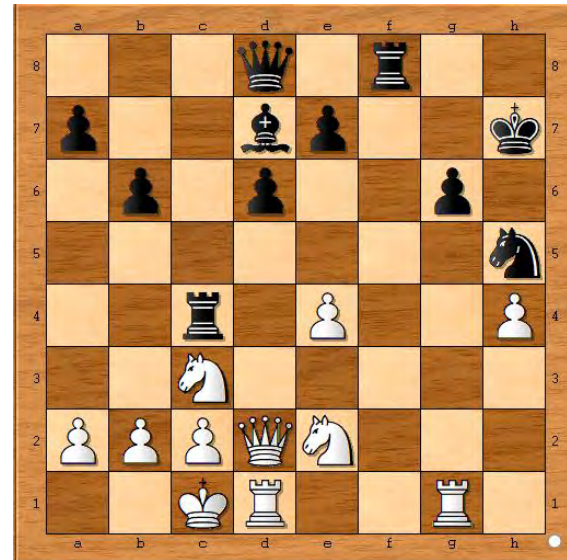
online partij op chess.com, 1 augustus 2023

Uit de eigen toelichting van de witspeler: “[Hier] heb ik net een zwart paard op c6 geslagen. In plaats van bxc6 besluit John eerst Pe4-f6 te spelen. Dit valt mijn dame aan, en als ik die weghaal, volgt alsnog bxc6 met stukwinst. En na Pxd8 Pxd5 komt mijn paard niet meer weg uit de zwarte linies. Ik verlies hier dus een stuk, of niet? Nee, ik speel **1.Lh6+ Kxh6 2.Dd2+** en win de dame.”

Stelling 5: Hans Nijland – Hein Hoekstra

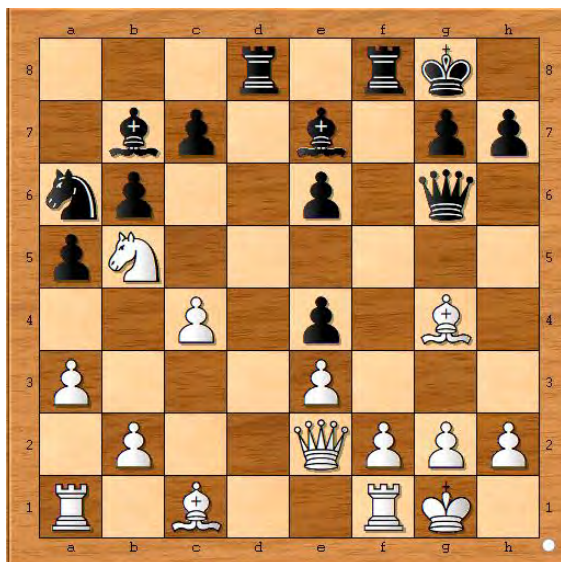
SOS-competitie Rivierenland 1 – Rode Loper 2, 19 september 2023

Net als in stelling 3 is het de arme Hein Hoekstra die hem om de oren krijgt van een Rode Loper. Het is er eentje voor de liefhebbers van matoefeningen. Hans op het forum: “**1.Txg6!** en het loopt mat na **1... Kxg6 2. Dg5+ Kf7 (2...Kh7 3.Dxh5+ Kg7 4.Tg1+ Kf6 5.Tg6+ Kf7 6.Th6+ Kg7 (of Kg8) 7.Dg6 mat!)** **3.Dxh5+ Ke6 4. Dg6 Tf6 5.Pf4 Ke5 6.Dg5+ Lf5 (of Tf5) 7.Td5!**”

Stelling 6: Gert Jan Smit – Mathieu Bastiaanse

SOS-competitie De Rode Loper 2 – Denk en Zet 1, 11 oktober 2023

1...Tf3!! Al vroeg in het seizoen een serieuze kandidaat voor de schoonheidsprijs. Op het eerste gezicht denk je: ‘Leuke zet, ziet er spectaculair uit. Wit kan inderdaad niet slaan op f3 vanwege de sterke

loper op b7: 2.Lxf3 exf3 en wit moet zijn dame opgeven om niet mat te gaan. Maar de vraag is, wat heb je nou precies aan die toren op f3?’
Antwoord: de loper staat niet meer gedekt. De toren snijdt de weg af tussen dame en loper. Wit probeerde nog **2.h3** maar na **2...h5** blijkt dat ook niet te helpen. De loper verdwijnt van het bord na **3.Lxe6+ Dxe6**. Wit lijkt nog sterk te kunnen terugkomen met een vorkje: **4.Pd4**, maar ook dat levert niets op, want nadat de dame rustig teruggaat **4...Dg6** kan zwart alsnog de toren niet slaan om dezelfde reden als op zet 1. Zo kom je ze niet vaak tegen. Sterk gezien Mathieu!

